

Information Technologies and Reporting Standards in the Context of European Integration

Nataliia Shevchuk¹, Yurii Shevchuk²

Abstract. Modern trends in the digitalization of management and Ukraine's European integration course have determined the need to adapt the national accounting and reporting system to international sustainable development reporting standards. The article aims to identify key areas of modernization of the accounting and reporting system in Ukraine through the integration of global sustainable development standards (CSRD, GRI, ESRS) and the implementation of digital tools (XBRL, iXBRL, blockchain), as well as to study the impact of information technologies on the quality, accessibility and efficiency of preparing various types of reporting. The study implemented a systemic approach that provided a comprehensive analysis of the digital transformation processes of accounting and reporting in the context of implementing international sustainable development standards. The dialectical method of analyzing information sources allowed for identifying the relationships between information technologies and reporting practices. The regulatory and legal assessment was carried out using empirical, comparative, and evaluative methods. The EU Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), adopted in December 2022, provides new requirements for transparency and disclosure of non-financial information, particularly on aspects of sustainable development. The article assesses the degree of implementation of sustainable development reporting in the European Union and Ukraine, considering the key characteristics of the regulatory environment, standards, format, and mandatory submission, as well as the organizational support for sustainable development reporting in both jurisdictions. The results of the study showed that in Ukraine, against the background of positive dynamics of digitalization, such challenges as fragmentation of regulatory support, limited adaptation of IT infrastructure to new formats, shortage of specialists with knowledge of XBRL/ESG reporting, weak interaction between regulators, software developers, and reporting entities, hinder the full implementation of European reporting standards. In addition, a significant part of small and medium-sized enterprises requires methodical and technical support to transition to new standards and formats for reporting data transmission. The study suggests several measures that need to be implemented to successfully integrate international sustainable development standards and digital tools into Ukraine's accounting system.

Keywords: reporting, non-financial reporting, formats for reporting data transmission, digital tools, XBRL, iXBRL, global sustainable development reporting standards, sustainable development.

Received: 11 August 2025 | **Revised:** 9 September 2025 | **Accepted:** 12 September 2025 | **Published:** 30 October 2025

Suggested Citation

Shevchuk, N., & Shevchuk, Yu. (2025). Information Technologies and Reporting Standards in the Context of European Integration. *Oblik i finansy*, 3(109), 82-90. [https://doi.org/10.33146/2518-1181-2025-3\(109\)-82-90](https://doi.org/10.33146/2518-1181-2025-3(109)-82-90)

This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 License (<http://www.creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>), which permits use and distribution in any medium, provided the original work is properly cited and the use is non-commercial.

© 2025 The Author(s).

¹ **Nataliia Shevchuk**, Educational and Rehabilitation Institution of Higher Education “Kamianets-Podilskyi State Institute”, Kamianets-Podilskyi, Ukraine.

ORCID 0000-0002-4223-3174

E-mail: shievchuk.n@ukr.net (*Corresponding author*)

² **Yurii Shevchuk**, Separated Structural Subdivision Kamianets-Podilskyi Professional College of Educational and Rehabilitation Institution of Higher Education “Kamianets-Podilskyi State Institute”, Kamianets-Podilskyi, Ukraine.

ORCID 0009-0000-6170-1028

Інформаційні технології та стандарти звітності в умовах євроінтеграції

Наталія Шевчук¹, Юрій Шевчук²

¹ Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут», м. Кам'янець-Подільський, Україна

² Відокремлений структурний підрозділ Кам'янець-Подільський фаховий коледж Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут», м. Кам'янець-Подільський, Україна

Анотація. Сучасні тенденції цифровізації управління та євроінтеграційний курс України визначають необхідність адаптації національної системи бухгалтерського обліку та звітності до міжнародних стандартів звітності із сталого розвитку. Метою статті є визначення ключових напрямів модернізації системи бухгалтерського обліку та звітності в Україні шляхом інтеграції міжнародних стандартів сталого розвитку (CSRD, GRI, ESRS) і впровадження цифрових інструментів (XBRL, iXBRL, блокчейн), а також дослідження впливу інформаційних технологій на якість, доступність і ефективність підготовки різних типів звітності. В дослідженні реалізовано системний підхід, що забезпечило комплексний аналіз процесів цифрової трансформації бухгалтерського обліку та звітності в контексті імплементації міжнародних стандартів сталого розвитку. Для аналізу інформаційних джерел застосовано діалектичний метод, який дозволив виявити взаємозв'язки між інформаційними технологіями та звітними практиками. Оцінку нормативно-правового регулювання здійснено за допомогою емпіричного, порівняльного та оцінного методів. Узагальнення, формулювання висновків і пропозицій базується на абстрактно-логічному методі. Прийнята у грудні 2022 року Директива ЄС щодо корпоративної звітності про сталий розвиток (CSRD) передбачає нові вимоги до прозорості та розкриття нефінансової інформації, зокрема про аспекти сталого розвитку. У статті здійснено оцінку ступеня впровадження звітності зі сталого розвитку в Європейському Союзі та Україні, беручи до уваги ключові характеристики регуляторного середовища, стандарти, формат та обов'язковість подання, а також організаційне забезпечення звітності зі сталого розвитку в обох юрисдикціях. Виявлено, що в Україні на тлі позитивної динаміки цифровізації, такі виклики як фрагментарність нормативного забезпечення, обмежена адаптація IT-інфраструктури до нових форматів, дефіцит фахівців зі знаннями XBRL/ESG-звітності, слабка взаємодія між регуляторами, розробниками програмного забезпечення та суб'єктами звітування, стримують повноцінну реалізацію європейських стандартів звітності. Крім того, значна частина малих та середніх підприємств потребує методичної та технічної підтримки для переходу на нові стандарти та формати передачі звітних даних. В дослідженні запропоновано низку заходів, які необхідно здійснити для успішної інтеграції міжнародних стандартів сталого розвитку та цифрових інструментів у систему бухгалтерського обліку України.

Ключові слова: звітність, нефінансова звітність, формати подання звітних даних, цифрові інструменти, XBRL, iXBRL, міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку, сталий розвиток.

Постановка проблеми. В умовах динамічних трансформацій світового економічного простору, спричинених процесами глобалізації та інформатизації, значно зростає потреба в уніфікації підходів до бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Зміцнення міжнародних економічних зв'язків, зростання мобільності капіталів, інтеграція фінансових ринків та посилення вимог до прозорості корпоративного сектору зумовлюють необхідність адаптації національних систем обліку до міжнародних стандартів. Це особливо актуально для країн, що перебувають у процесі євроінтеграції.

Для України, яка обрала стратегічний курс на інтеграцію до Європейського Союзу, ключовим завданням стає забезпечення відповідності облікових та звітних практик європейським вимогам. Поряд із впровадженням Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), значну увагу необхідно приділяти імплементації новітніх регуляторних ініціатив ЄС, зокрема Директиви щодо корпоративної звітності про сталий розвиток (Corporate Sustainability Reporting Directive – CSRD), яка набула чинності у 2023 році.

Ця директива встановлює розширені вимоги до розкриття нефінансової інформації підприємствами, включаючи показники, що стосуються екологічних, соціальних та управлінських аспектів (ESG), та є обов'язковою для підприємств, які здійснюють господарську діяльність на території ЄС або мають економічні зв'язки з європейськими партнерами.

Водночас дедалі більшого значення набуває цифровізація бухгалтерського обліку та звітності, яка є необхідною умовою ефективного реалізації нових стандартів прозорості та підзвітності. Зокрема, широке впровадження цифрових форматів подання звітності – таких як XBRL (eXtensible Business Reporting Language) та iXBRL (inline XBRL) – забезпечує автоматизовану обробку, зіставлення та аналіз звітних даних, що істотно підвищує якість управлінської аналітики та сприяє прийняттю обґрунтованих рішень. Крім того, активне застосування інформаційних технологій, хмарних сервісів, штучного інтелекту та технологій великих даних (Big Data) трансформують традиційні функції бухгалтерського обліку, зменшуючи ризики помилок

і шахрайства та посилюючи контроль за діяльністю суб'єктів господарювання. Отже, поєднання міжнародної гармонізації стандартів обліку з процесами цифровізації підвищує якість бухгалтерської звітності та відкриває нові можливості для інтеграції українського бізнесу в європейський економічний простір.

Водночас, у національній практиці деякі концептуальні, нормативні та методологічні проблеми, пов'язані із забезпеченням достовірності, повноти та порівнянності звітності відповідно до принципів сталого розвитку, залишаються невирішеними. Це зумовлює необхідність наукового осмислення шляхів модернізації системи обліку та звітності в Україні в контексті сучасних глобальних і європейських викликів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання оцінки впливу інформаційних технологій на процеси обліку та звітності, зокрема щодо впровадження міжнародних стандартів звітності зі сталого розвитку (ESRS, GRI, CSRD) та цифрових форматів подання даних (XBRL, iXBRL), перебуває на стадії активного формування наукової бази. Результати існуючих досліджень підтверджують стратегічну важливість цифровізації та уніфікації звітних практик для досягнення прозорості, достовірності та відповідності глобальним регуляторним вимогам. Серед вітчизняних науковців, які досліджували вплив інформаційних технологій на стандарти звітності в умовах євроінтеграції, варто відзначити А.В. Найду, І.С. Найду, Г.О. Ткачука, Т.Д. Маркову, В.О. Гаврилюк (2022) [6], які акцентували увагу на практичному застосуванні цифрових рішень у формуванні та поданні фінансової звітності, а також на перевагах автоматизації облікових процесів і розвитку електронного документообігу. М. Печенко та ін. (2023) [20] здійснили ґрунтовний аналіз тенденцій цифровізації бухгалтерського обліку в Україні. Вони дослідили вплив новітніх інформаційних технологій на автоматизацію облікових процесів, використання хмарних сервісів та інтеграцію інформаційних систем. Окрім цього, науковці виокремили ключові виклики цифровізації, серед яких – нестача кваліфікованих кадрів, відсутність уніфікованих стандартів та технічні обмеження.

О.Л. Шерстюк та Т.Є. Дем'яненко [13] (2023) довели, що інтегрована звітність використовується на всіх основних етапах бізнес-аналітики – від ідентифікації завдань та оцінки ресурсів до аналізу факторів, прийняття управлінських рішень і моніторингу результатів. Цей факт підкреслює не лише роль інтегрованої звітності у забезпеченні прозорості, але її важливість для стратегічного управління підприємствами в умовах євроінтеграції та цифрової трансформації.

Ю.А. Джасім та М.Б. Рейф (*Jasim & Raewf*, 2020) [19], дослідивши вплив ІТ на системи облікової інформації, виявили, що хмарні рішення підвищують ефективність бізнесу, але відсутність стандартизації знижує прозорість даних. Дослідники рекомендують

інвестувати в уніфіковане програмне забезпечення та навчання бухгалтерів.

К. Назарова та К. Бондаренко (2022) підкреслюють, що процес упровадження XBRL-звітності в Україні супроводжується низкою концептуальних проблем, зокрема невідповідністю стандартам МСФЗ та відсутністю уніфікованого підходу до визначення аудиторської відповідальності [5]. Такі недоліки ускладнюють інтерпретацію фінансових показників, створюють додаткові ризики для виконання банківських кovenантів і негативно впливають на рівень довіри до звітності. У підсумку перспективи розвитку XBRL-звітності в Україні залишаються невизначеними та оцінюються дослідниками радше песимістично.

Т. Альсарайра та А. Альроввад (*Alsarayrah & Alrowwad*, 2025) [16] дослідили впровадження блокчейн-технологій у сфері бухгалтерського обліку в Україні на прикладі компаній Bitfury, Prozorго та інших ключових гравців ринку. Дослідники підкреслили, що використання блокчейну значно підвищує рівень прозорості облікових процесів завдяки незмінності реєстрів та децентралізованому механізму контролю. Водночас вони відзначили, що широке впровадження цієї технології стримується через наявність інфраструктурних обмежень, регуляторних бар'єрів, високих фінансових витрат, а також нестачі кваліфікованих фахівців, що особливо актуально для малого та середнього бізнесу.

Метою статті є визначення ключових напрямів модернізації системи бухгалтерського обліку та звітності в Україні шляхом інтеграції міжнародних стандартів сталого розвитку (CSRD, GRI, ESRS) і впровадження цифрових інструментів (XBRL, iXBRL, блокчейн), а також дослідження впливу інформаційних технологій на якість, доступність і ефективність підготовки фінансової, нефінансової та інтегрованої звітності відповідно до вимог євроінтеграції та цифрової трансформації.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є системний підхід, що забезпечує комплексний аналіз процесів цифрової трансформації бухгалтерського обліку та звітності в контексті імплементації міжнародних стандартів сталого розвитку. Для аналізу інформаційних джерел застосовано діалектичний метод, який дозволяє виявити взаємозв'язки між інформаційними технологіями та звітними практиками. Оцінку нормативно-правового регулювання здійснено за допомогою емпіричного, порівняльного та оцінного методів. Узагальнення, формулювання висновків і пропозицій базується на абстрактно-логічному методі.

Виклад основного матеріалу. У 2021 році Європейський Союз ухвалив Програму політики «Цифрове десятиліття 2030» (Digital Decade Policy Programme 2030), яка визначає стратегічний вектор цифрової трансформації Європи до 2030 року. Основною метою цієї ініціативи є забезпечення цифрового суверенітету ЄС, що передбачає формування потужної цифрової екосистеми, розвиток

Accounting

цифрових навичок, модернізацію інфраструктури, стимулювання інноваційного бізнес-середовища та цифровізацію державного управління.

Програма передбачає щорічний цикл співпраці між ЄС та державами-членами, який охоплює:

- формування та оновлення національних цифрових дорожніх карт;
- систематичний моніторинг досягнення цифрових цілей;
- підготовку щорічних звітів держав-членів про стан реалізації цифрових орієнтирів;
- експертну оцінку прогресу з боку Єврокомісії, що супроводжується рекомендаціями;
- регулярні діалоги з цифрової політики на рівні ЄС;
- адаптацію пріоритетів відповідно до глобальних техноекономічних змін.

Такий механізм дозволяє забезпечити інституційну узгодженість, прозорість і підзвітність цифрової трансформації, а також оперативно реагувати на виклики цифрової доби. Водночас реалізація Програми тісно пов'язана з модернізацією системи фінансової звітності, яка має відповідати новим вимогам цифрової епохи. Зокрема, йдеться про впровадження уніфікованих цифрових форматів обміну звітними даними, таких як XBRL (eXtensible Business Reporting Language), iXBRL, а також гармонізацію звітності згідно вимог Директиви щодо корпоративної звітності про сталий розвиток (CSRD), Глобальних стандартів звітності (GRI) та Європейських стандартів сталого розвитку (ESRS).

У цьому контексті цифровізація бухгалтерського обліку та аудиту стає не лише технічною вимогою, а невід'ємною умовою забезпечення прозорості, достовірності та порівнянності фінансової інформації, необхідної для прийняття стратегічних рішень усіма стейкхолдерами.

Паралельно з цифровою трансформацією звітності, зростає потреба в регулюванні використання штучного інтелекту (ШІ). У відповідь на ці виклики, Рада з фінансової звітності Великої Британії (Financial Reporting Council, FRC) оприлюднила перше офіційне керівництво щодо застосування ШІ в аудиторській діяльності [15]. Документ містить рекомендації щодо:

- відповідального та етичного використання ШІ у межах аудиторських перевірок;
- дотримання стандартів ISQM (UK) 1 та ISA (UK) 230;
- належного документування застосування інструментів ШІ на рівні як окремої аудиторської фірми, так і кожного аудиту.

Керівництво базується на тематичному огляді практик шести найбільших аудиторських компаній світу щодо оцінки нових цифрових технологій, що використовуються в аудиті. Це підкреслює важливість формування загальноєвропейських підходів до регулювання інновацій в обліку та аудиторській діяльності, що відповідає вимогам цифрового ринку, забезпечує довіру користувачів

звітності та підвищує ефективність наглядових механізмів.

В Україні цифрова трансформація обліку та звітності лише набирає обертів, однак уже має чіткий вектор розвитку, визначений як зовнішніми зобов'язаннями в межах євроінтеграційного курсу, так і внутрішніми запитами на прозорість, ефективність і достовірність фінансової інформації. Впровадження міжнародних ініціатив, таких як CSRD, GRI, ESRS, а також перехід до цифрових форматів звітності (XBRL, iXBRL), є частиною зобов'язань України в рамках Угоди про асоціацію з ЄС і Стратегії інтеграції до єдиного цифрового ринку.

Станом на 2024 рік в Україні спостерігається поступове, але стабільне впровадження інструментів електронної звітності та автоматизації бухгалтерського обліку як у державному, так і в приватному секторах. Всі суб'єкти господарювання, незалежно від форми власності, здійснюють подання фінансової та статистичної звітності в електронному вигляді, що свідчить про сформовану цифрову інфраструктуру облікового процесу на базовому рівні. Така практика відповідає європейському курсу на цифрову трансформацію публічного адміністрування та забезпечує скорочення адміністративного навантаження, підвищення достовірності даних, оперативності їх обробки та зниження ризиків помилок.

Для аналізу стану інтеграції принципів сталого розвитку у звітність суб'єктів господарювання доцільно порівняти ступінь впровадження відповідної практики в Європейському Союзі та в Україні. У таблиці 1 наведено ключові характеристики регуляторного середовища, стандартів, формату подання, обов'язковості та організаційного забезпечення звітності зі сталого розвитку в обох юрисдикціях.

На тлі позитивної динаміки цифровізації, в Україні зберігаються низка викликів, які стримують повноцінну реалізацію європейських стандартів звітності. Серед них: фрагментарність нормативного забезпечення, обмежена адаптація IT-інфраструктури до нових форматів, дефіцит фахівців зі знаннями XBRL/ESG-звітності, а також слабка взаємодія між регуляторами, розробниками програмного забезпечення та суб'єктами звітування. Крім того, значна частина підприємств, особливо малого та середнього бізнесу, потребує методичної та технічної підтримки для переходу на нові стандарти.

В цих умовах особливої актуальності набуває імплементація структурованих цифрових форматів звітності, таких як XBRL (eXtensible Business Reporting Language) та iXBRL (inline XBRL), що дозволяють уніфікувати процес подання звітності та автоматизувати її обробку, забезпечуючи високу якість, цілісність та порівнюваність облікових даних. Вони виступають ключовими інструментами побудови прозорої, надійної та відкритої інформаційної екосистеми, необхідної для інтеграції у цифровий простір ЄС.

Таблиця 1. Ступінь впровадження звітності зі сталого розвитку в Європейському Союзі та Україні

Критерій	Європейський союз	Україна
Нормативна база	Директива CSRD (2022/2464), що замінила NFRD	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [9], Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії запровадження підприємствами звітності із сталого розвитку» [11]
Стандарти звітності	ESRS – European Sustainability Reporting Standards (розроблені EFRAG)	Впровадження ESRS на законодавчому рівні ще не здійснено, використовуються рекомендації GRI. Чітких національних стандартів нефінансової звітності поки немає
Початок застосування	2024 – великі підприємства; 2025–2026 – інші великі, середні; 2028 – малі та середні підприємства, які є публічними, на добровільній основі	Пілотні звіти деяких підприємств за GRI; ESRS ще не застосовуються офіційно
Формат подання	Обов'язковий цифровий формат – XBRL / iXBRL	Фінансова звітність – у форматі XBRL для публічних компаній; інші – PDF, XML через Е-кабінет
Обов'язковість подання	Для великого бізнесу (відповідає трьом критеріям: оборот, активи, працівники)	Обов'язкова лише фінансова звітність. Звіт про управління – для великих та середніх; нефінансова звітність – здебільшого добровільна
Орган управління процесом	Єврокомісія, EFRAG, ESMA	Міністерство фінансів, Держстат, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР)
Інфраструктура цифрового звітування	Створено: європейські платформи, стандартизований формат XBRL, єдиний вхід для подання	Впроваджено XBRL для фінзвітності підприємств, що становлять суспільний інтерес (через портал НКЦПФР)
Контроль / аудит	Обов'язковий незалежний аудит звітності зі сталого розвитку	Аудит нефінансової інформації – не передбачений
Тренди розвитку	Поглиблення звітності за принципами ESG, обов'язковість подвійної суттєвості, посилення контролю	Гармонізація з вимогами ЄС, підготовка до застосування ESRS, розробка національних рекомендацій

Джерело: складено авторами на основі власних досліджень.

XBRL (eXtensible Business Reporting Language) – це глобальний стандарт, що забезпечує цифрову звітність. Роблячи бізнес-звітність зручною для читання комп'ютером, він допомагає легко знаходити, отримувати доступ та аналізувати бізнес-дані [7]. Стандарт дозволяє: структуровано подавати інформацію у звітності; забезпечити точність, цілісність і порівнянність даних; автоматизувати перевірку, обробку й аналіз звітів; зменшити ризики помилок при поданні та обробці інформації.

Податкові органи і банки можуть автоматично обробляти подані у XBRL форматі звіти, що значно скорочує час на обробку інформації та підвищує ефективність контролю. Завдяки машинозчитуваній структурі XBRL забезпечується висока достовірність переданої інформації, можливість миттєвого виявлення розбіжностей чи аномалій у фінансових показниках, а також уніфікація звітності на міждержавному рівні. Крім того, використання XBRL спрощує взаємодію між підприємствами та

державними органами, покращує доступ до відкритих даних для інвесторів і аналітиків, а також сприяє формуванню прозорого бізнес-середовища відповідно до вимог європейського цифрового простору.

В Україні формат XBRL для подання фінансової звітності офіційно впроваджено нещодавно, а саме з 1 січня 2021 року. Його використання стало обов'язковим для підприємств, що становлять суспільний інтерес, відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (зі змінами) [9], а також Порядку подання фінансової звітності в єдиному електронному форматі. Малі та середні підприємства в Україні наразі не зобов'язані подавати фінансову звітність у форматі XBRL. Вони, як і більшість суб'єктів господарювання, подають фінансову звітність у форматі XML через електронний кабінет платника податків або спеціалізовані бухгалтерські програми (M.E.Doc, FREDO, COTA, BAS тощо).

Представлення змісту фінансової звітності мовою XBRL на підставі таксономії за міжнародними стандартами дозволяє забезпечити однакове розуміння показників і понять усіма користувачами та замінити старі паперові звіти кориснішими,

ефективнішими й точнішими цифровими версіями [12, с. 118]. На ряду з XBRL сьогодні на практиці використовуються й інші формати представлення облікових даних (табл. 2).

Таблиця 2. Характеристика електронних форматів подання фінансової та нефінансової звітності в умовах цифрової трансформації

Формат	Характеристика	Переваги	Обмеження	Приклади використання
PDF	Статичний формат електронних документів	Збереження авторської структури, зручність візуалізації	Неможливість автоматичної обробки, неструктурованість даних	Широко використовується для фінансової звітності в Україні, особливо в малому та середньому бізнесі
HTML	Мова розмітки для вебсторінок	Гнучкість, інтерактивність, адаптивність	Не пристосований для структурованої звітності	Публікація нефінансової звітності на сайтах компаній в ЄС
XML	Базовий формат структурованих даних	Машинозчитуваність, універсальність, підтримка XBRL	Відносна складність у створенні	Подання звітності через Електронний кабінет платника в Україні (ДПС)
XBRL	Стандарт обміну фінансовою звітністю на основі XML	Структурованість, можливість опрацювання великих обсягів показників, підтримка таксономії, автоматизація перевірки	Потребує спеціального ПЗ, складність для неготових користувачів	Обов'язковий для підприємств, що становлять суспільний інтерес в Україні; загальноєвропейський стандарт для фінзвітності
iXBRL	Інтерактивна версія XBRL із вбудованим HTML	Поєднання машинного й візуального формату, зручність перевірки	Новизна, обмежена підтримка в Україні	Використовується для публікацій у ЄС у межах вимог CSRD/ESRS
JSON	Формат для передачі структурованих даних	Простота, компактність, популярність у вебтехнологіях	Нестандартизований у сфері звітності, відсутність підтримки таксономій	Інтеграція з ІТ-системами у бізнес-аналітиці, API державних порталів

Джерело: складено авторами на основі власних досліджень.

Для успішної інтеграції міжнародних стандартів сталого розвитку та цифрових інструментів у систему бухгалтерського обліку України необхідно:

– Імплементувати європейські стандарти ESRS у національне законодавство й конкретизувати вимоги до звітності з управління. На сьогодні Україна перебуває на етапі формування підходів до нефінансової звітності, які мають відповідати європейським вимогам у контексті євроінтеграції. Впровадження стандартів ESRS (European Sustainability Reporting Standards) дозволить гармонізувати національне регулювання із законодавством ЄС та забезпечити порівнянність, повноту й достовірність розкриття інформації про сталий розвиток.

– Розширити цифрову інфраструктуру, зокрема впровадити XBRL/iXBRL і для нефінансової звітності. На відміну від більшості європейських країн, в Україні XBRL поки що не підтримується широким спектром

програмного забезпечення і не має масового поширення серед усіх зацікавлених сторін.

– Створити систему підтримки бізнесу: методичні рекомендації, сертифікація фахівців, технічна допомога МСП. Малі та середні підприємства, на відміну від великих корпорацій, часто не мають достатніх ресурсів для виконання нових вимог щодо звітності зі сталого розвитку. Формування системи практичної підтримки (методичних матеріалів, навчальних програм і сертифікації кадрів) сприятиме зниженню бар'єрів впровадження стандартів, підвищенню обізнаності та якості звітності в секторі МСП.

– Забезпечити міжвідомчу координацію та поступово запровадити обов'язковий аудит нефінансової звітності. Сьогодні відсутність узгодженої політики між регуляторами, а також механізмів контролю за достовірністю нефінансових звітів, створює прогалини у прозорості. Координація між органами влади, а також поетапне впровадження незалежного аудиту нефінансової звітності –

необхідна умова для підвищення довіри з боку інвесторів, громадськості та міжнародних партнерів.

– Використовувати спеціалізовані IT-платформи для звітності, що забезпечують автоматизацію створення, управління, валідацію та публікацію бухгалтерської звітності. Відсутність належної цифрової інфраструктури обмежує ефективність обробки та обміну звітними даними. Впровадження таких IT-рішень як Workiva, Tagetik, CoreFiling дозволить гармонізувати звітність із міжнародними стандартами, підвищити прозорість та якість даних, а також сприятиме цифровій трансформації бухгалтерського обліку в Україні.

Важливою складовою цифрової інфраструктури звітності у форматі XBRL є таксономія, що являє собою формалізовану структуру показників фінансової звітності, узгоджену з вимогами міжнародних стандартів (зокрема МСФЗ) та національного регулювання. Таксономія XBRL визначає перелік елементів звітності, їхні взаємозв'язки, контекст і дозволені значення, забезпечуючи уніфіковане тлумачення даних усіма користувачами – від регуляторів до інвесторів.

Таксономія МСФЗ (IFRS Тахоному) щорічно оновлюється та відображає всі актуальні зміни, внесені до Міжнародних стандартів фінансової звітності. Її основною метою є забезпечення уніфікованого формату подання фінансової звітності

в електронному вигляді на глобальному рівні, що дає змогу ефективно обмінюватися звітними даними між зацікавленими сторонами. Реалізація цього підходу ґрунтується на використанні формату XBRL, який дозволяє структурувати та автоматизувати обробку фінансової інформації, підвищуючи її достовірність, порівнянність і доступність.

Висновки. Цифровізація бухгалтерського обліку та впровадження стандартів сталого розвитку постають ключовими детермінантами трансформації звітності в Україні в умовах європейської інтеграції. Ефективна адаптація до стандартів CSRD та ESRS потребує не лише гармонізації національного законодавства із правовим полем ЄС, але й модернізації цифрової інфраструктури шляхом широкого застосування XBRL/iXBRL у фінансовій та нефінансовій звітності. Водночас стратегічного значення набуває формування інституційної підтримки бізнесу, зокрема розроблення методичних рекомендацій, підготовка й сертифікація фахівців, а також цифровізація процедур незалежного аудиту. Використання сучасних IT-платформ здатне забезпечити автоматизацію процесів, підвищити прозорість та достовірність даних, що у комплексі створює підґрунтя для підвищення інвестиційної привабливості України та інтеграції її облікової системи у європейський економічний простір.

4 Список використаних джерел

1. Домбровська Н. Цифрова трансформація бухгалтерського обліку: вплив технологій на ефективність та якість фінансової звітності. *Економічний аналіз*. 2023. Том 33. № 2. С. 239–246. <https://doi.org/10.35774/econa2023.02.239>
2. Жук В. М. Інтегрована звітність: ретроспектива і перспектива в Україні. *Облік і фінанси*. 2019. № 1(83). С. 20–27. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1\(83\)-20-27](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1(83)-20-27)
3. Кебко В. В., Попко Є. Ю., Остапчук С. М. Розвиток інтегрованої звітності на основі онлайнтехнологій. *The Second Special Humanitarian Issue of Ukrainian Scientists. European Scientific e-Journal*. 2022. Vol. 3(18). pp. 17–29. <https://doi.org/10.47451/ecn2022-04-02>
4. Клименко О. В. Інформаційні системи і технології в обліку. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 320 с.
5. Назарова К., Бондаренко К. Вектори розвитку XBRL-звітування в Україні. *Scientia Fructuosa*. 2022. № 2. С. 81–93. [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022\(142\)06](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022(142)06)
6. Найда А. В., Найда І. С., Ткачук Г. О., Маркова Т. Д., Гаврилук В. О. Формування та подання звітності з використанням інформаційних технологій. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2022. Том 7. № 1. С. 45–51. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2022-1-5>
7. What is XBRL? | XBRL. URL: <https://tinyurl.com/xze9aftf>
8. Панасюк В., Бурденюк Т., Мужевич Н. Особливості цифрової трансформації обліку. *Галицький економічний вісник*. 2021. Том 68. № 1. С. 70–76. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2021.01.070
9. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV (із змінами і доповненнями). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
10. Про затвердження Вимог до розкриття показників фінансової звітності у форматі XBRL для суб'єктів звітування, що є учасниками ринків капіталу та професійними учасниками організованих товарних ринків: Рішення НКЦПФР від 06.06.2025 р. № 36/21/2383/К03. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0958-25#Text>
11. Про схвалення Стратегії запровадження підприємствами звітності із сталого розвитку: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.10.2024 р. № 1015-р. URL: <https://tinyurl.com/ys7y42dt>
12. Хома С., Чучук Ю., Савчук Т., Степанюк О. Таксономія фінансової звітності за міжнародними стандартами: практичні аспекти. *Галицький економічний вісник*. 2020. Том 67. № 6. С. 114–121. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.06.114
13. Шерстюк О. Л., Дем'яненко Т. Є. Інтегрована звітність в контексті інформаційного забезпечення бізнес-аналізу. *Облік і фінанси*. 2023. № 4(102). С. 39–46. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-4\(102\)-39-46](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-4(102)-39-46)

14. Шерстюк О., Бездушна Ю., Жук В. Розкриття параметрів фіскальних розрахунків підприємства в інтегрованій звітності. *Економіка та суспільство*. 2024. № 70. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-168>
15. AI in audit: Illustrative example and documentation guidance. Financial Reporting Council. June 2025. URL: <https://tinyurl.com/mwyxfd3r>
16. Alsarayrah T., Alrowwad A. Integration of blockchain technologies for ensuring transparency in accounting. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2025. Vol. 2(61). pp. 206–217. <https://doi.org/10.55643/fcapter.2.61.2025.4684>
17. Europe's Digital Decade: digital targets for 2030. European Commission. URL: <https://tinyurl.com/3f5na43t>
18. Голов С. Облік і звітування: на шляху до ЄС і НАТО. *Облік і фінанси*. 2023. № 2(100). С. 16–22. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-2\(100\)-16-22](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-2(100)-16-22)
19. Jasim Y. A., Raewf M. B. Information Technology's Impact on the Accounting System. *Cihan University-Erbil Journal of Humanities and Social Sciences*. 2020. Vol. 4(1). pp. 50–57. <https://doi.org/10.24086/cuejhss.v4n1y2020.pp50-57>
20. Petchenko M., Fomina T., Balaziuk O., Smirmova N., Luhova O. Analysis of trends in the implementation of digitalization in accounting (Ukrainian case). *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2023. Vol. 1(48). pp. 105–113. <https://doi.org/10.55643/fcapter.1.48.2023.3951>

4 References

1. Dombrowska, N. (2023). Digital transformation of accounting: the impact of technologies on the efficiency and quality of financial reporting. *Ekonomichnyi analiz*, 33(2), 239–246. <https://doi.org/10.35774/econa2023.02.239> [in Ukrainian]
2. Zhuk, V. M. (2019). Integrated Reporting: A Retrospective and Perspective in Ukraine. *Oblik i finansi*, 1(83), 20–27. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1\(83\)-20-27](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1(83)-20-27) [in Ukrainian]
3. Kebko, V. V., Popko, Ye. Yu., & Ostapchuk, S. M. (2022). Development of integrated reporting based on online technologies. *The Second Special Humanitarian Issue of Ukrainian Scientists. European Scientific e-Journal*, 3(18), 17–29. <https://doi.org/10.47451/ecn2022-04-02> [in Ukrainian]
4. Klymenko, O. V. (2008). Information systems and technologies in accounting. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury. [in Ukrainian]
5. Nazarova, K., & Bondarenko, K. (2022). Vectors of XBRL reporting development in Ukraine. *Scientia Fructuosa*, 2, 81–93. [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022\(142\)06](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022(142)06) [in Ukrainian]
6. Naida, A. V., Naida, I. S., Tkachuk, H. O., Markova, T. D., & Havryliuk, V. O. (2022). Formation, and submission of reporting using information technologies. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*, 7(1), 45–51. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2022-1-5> [in Ukrainian]
7. What is XBRL? | XBRL. Retrieved from: <https://tinyurl.com/xze9atft>
8. Panasiuk, V., Burdeniuk, T., & Muzhevych, N. (2021). Peculiarities of digital accounting transformation. *Galician economic journal*, 68(1), 70–76. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2021.01.070 [in Ukrainian]
9. Verkhovna Rada of Ukraine. (1999). On accounting and financial reporting in Ukraine: Law of Ukraine. Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14> [in Ukrainian]
10. National Commission on Securities and Stock Market. (2025). On approval of the Requirements for disclosure of financial reporting indicators in XBRL format for reporting entities that are participants in capital markets and professional participants in organized commodity markets. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0958-25#Text> [in Ukrainian]
11. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2024). On approval of the Strategy for the introduction of sustainable development reporting by enterprises. Retrieved from: <https://tinyurl.com/ys7y42dt> [in Ukrainian]
12. Khoma, S., Chuchuk, Yu., Savchuk, T., & Stepaniuk, O. (2020). Taxonomy of financial reporting in compliance with international standards: practical aspects. *Galician economic journal*, 67(6), 114–121. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.06.114 [in Ukrainian]
13. Sherstiuk, O. L., & Demianenko, T. Ye. (2023). Integrated Reporting in the Context of Information Support of Business Analysis. *Oblik i finansi*, 4(102), 39–46. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-4\(102\)-39-46](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-4(102)-39-46) [in Ukrainian]
14. Sherstiuk, O., Bezдушna, Yu., & Zhuk, V. (2024). Disclosure of the fiscal calculations parameters of the company in the integrated report. *Economy and Society*, 70. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-168> [in Ukrainian]
15. Financial Reporting Council. (June 2025). AI in audit: Illustrative example and documentation guidance. Retrieved from: <https://tinyurl.com/mwyxfd3r>
16. Alsarayrah, T., & Alrowwad, A. (2025). Integration of blockchain technologies for ensuring transparency in accounting. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2(61), 206–217. <https://doi.org/10.55643/fcapter.2.61.2025.4684>
17. European Commission. (n. d.). Europe's Digital Decade: digital targets for 2030. Retrieved from: <https://tinyurl.com/3f5na43t>

18. Holov, S. (2023). Accounting & Reporting: On the Way to EU and NATO. *Oblik i finansy*, 2(100), 16–22. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-2\(100\)-16-22](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-2(100)-16-22) [in Ukrainian]
19. Jasim, Y. A., & Raewf, M. B. (2020). Information Technologys Impact on the Accounting System. *CihanUniversity-Erbil Journal of Humanities and Social Sciences*, 4(1), 50–57. <https://doi.org/10.24086/cuejhss.v4n1y2020.pp50-57>
20. Petchenko, M., Fomina, T., Balaziuk, O., Smirnova, N., & Luhova, O. (2023). Analysis of trends in the implementation of digitalization in accounting (Ukrainian case). *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 1(48), 105–113. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.48.2023.3951>